

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Anssi Rajala

VIDEOPROJEKTI ALUSTA LOPPUUN

Case: Vaasa-Ajo

Liiketalous
2016

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Anssi Rajala
Opinnäytetyön nimi	Videoprojekti alusta loppuun. Case: Vaasa-Ajo
Vuosi	2016
Kieli	suomi
Sivumäärä	35
Ohjaaja	Klaus Salonen

Vanhoja moottoriajoneuvoja harrastava Vaasan Veteraaniautoseura – Vasa Veteranbilsällskap ry järjesti kesällä 2015 Vaasa-Ajo -tapahtuman. Tapahtumassa ajettiin vanhoilla moottoriajoneuvoilla Vaasan ja naapurikuntien maisemissa kulkenutta reittiä, joka sisälsi useita erilaisia tehtävärasteja. Rasteista osallistujat saivat pisteitä leikkimielisessä kilpailussa. Seura halusi tapahtumastaan valmiin videon YouTube-videopalveluun tapahtumaan osallistuneille sekä kaikille vanhojen autojen harrastajille ympäri Suomea. Työ otettiin toimeksiantona vastaan Vaasan ammattikorkeakoulun välittämänä.

Opinnäytetyön tavoitteena on dokumentoida tapahtumasta tehdyn videoprojektin kaikki vaiheet. Työssä esitellään projektissa käytetyt ohjelmistot ja kalusto, työn varsinainen toteutus eri vaiheineen ja osapuolten – Vaasan Veteraaniautoseuran ja työn laatijan – tavoitteiden täyttyminen. Vaasa-Ajo 2015 -tapahtuman videoprojektin tutkimuskysymys on: Onko suuren videoprojektin suorittaminen alusta loppuun yksin mahdollista koulusta opittua tietoa ja taitoa soveltaen?

Projektin tärkein anti oli sen antama käytännön kokemus laajan videoprojektin toteuttamisesta. Ilman tai vähäisellä kokemuksella projektin laajuutta kaikkine pienine yksityiskohtineen on vaikea hahmottaa ja laittaa tärkeysjärjestykseen. Projekti saatettiin loppuun onnistuneesti, vaikka aloittelijan virheiltä ei välttytty.

ABSTRACT

Author	Anssi Rajala
Title	Videoprojekti alusta loppuun. Case: Vaasa-Ajo
Year	2016
Language	Finnish
Pages	35
Name of Supervisor	Klaus Salonen

In the summer of 2015 Vaasan Veteraaniautoseura – Vasa Veteranbilsällskap ry, an association for old motor vehicle hobbyist's, held the Vaasa-Ajo 2015 event. In the event the participants drove old motor vehicles along a route around Vaasa and neighboring municipalities through control points. The control points had different kinds of tasks which gave the participants points in the playful “race”. Vaasan Veteraaniautoseura wanted a ready-made video of the event for their YouTube channel for people who participated in the event, and for all the “old motor vehicle enthusiasts” around Finland. The project was taken on as an assignment from Vaasa University of Applied Sciences.

The aim of this thesis was to document the whole project of the video made of the event. This thesis explains the software, equipment, the project execution, and how and if the assignment and objectives for it were met. The question set was: Is it possible to complete such a large project alone by applying skills and knowledge learned at Vaasa University of Applied Sciences?

The experience given by completing the project was possibly the most valuable lesson learned. The scale of a big project and all of its small details was hard to grasp in advance, and putting it in a proper order of importance was difficult, especially without any or with little experience. However, the project was successfully completed, even though some beginner's mistakes were made.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	VIDEOPROJEKTIN TEORIA.....	7
	2.1 Videokameroiden lyhyt historia.....	8
	2.2 Projektin kameratekniikka	8
	2.2.1 Formaatit	10
	2.3 Tavoitteet	11
	2.4 Toimeksiantaja	12
3	TOTEUTUS	13
	3.1 Suunnittelu	13
	3.1.1 Tapahtuma-alue.....	14
	3.2 Kuvauspäivä.....	16
	3.2.1 Onnistuneimmat kuvauspaikat	17
	3.2.2 Välttävät kuvauspaikat	19
	3.3 Editointi.....	20
	3.3.1 Adobe Premiere.....	22
	3.4 Visuaaliset elementit ja DVD	23
	3.4.1 Adobe Photoshop	23
	3.4.2 .PSD	24
	3.4.3 Valokuvat ja DVD.....	25
	3.4.4 Spiikki	26
	3.4.5 Musiikki	27
	3.5 Tekijänoikeussuoja	28
	3.5.1 Creative Commons.....	28
4	TAVOITTEIDEN TÄYTTYMINEN.....	30
	4.1 Onnistumiset	31
	4.2 Kehityskohdat	31
	LÄHTEET.....	34

KUVIOLUETTELO

Kuvio 1. Sony HVR-Z1E videokamera. (Sony 2016)	9
Kuvio 2. GoPro Hero 3 ”toimintakamera”. (GoPro 2016)	9
Kuvio 3. Näkymä GoProsta.	10
Kuvio 4. Esimerkki kuvakulmasta.	14
Kuvio 5. Toimitettu kartta tapahtuman ajoreitistä.	15
Kuvio 6. Mustasaaren vanha raatihuone.	19
Kuvio 7. Wasalinen terminaali GoProsta käsin.	19
Kuvio 8. Adobe Premieren käyttöliittymä.	21
Kuvio 9. Esimerkki Photoshopissa tehdystä graafisesta elementistä.	24
Kuvio 10. Vaasa-Ajo 2015 -DVD:n koteloon printatut kansilehtiset.	25
Kuvio 11. Audacityn käyttöliittymä.	27
Kuvio 12. Lopullinen Vaasa-Ajo 2015 -DVD kansineen.	30

1 JOHDANTO

Kesällä 2015 Vaasan Veteraaniautoseura – Vasa Veteranbilsällskap ry järjestää Vaasaan sijoittuvan Vaasa-Ajo -tapahtuman. 40-vuotissyntymäpäiväänsä viettävä Vaasan Veteraaniautoseura sai Suomen ajoneuvohistorialliselta keskusliitolta luvan järjestää vuotuiset retkeilyajot. Retkeilyajot ovat järjestyksessään 56., ja neljännet Vaasassa järjestetyt ajot. (Vaasan Veteraaniautoseura 2016)

Työn toimeksiantaja, Vaasan Veteraaniautoseura, on Vaasassa toimiva ajoneuvoja harrastava seura. Seura ylläpitää Vaasan Auto- ja Moottorimuseota tarkoituksenaan tallentaa vaasalaista ja suomalaista ajoneuvohistoriaa. Seura on toimialueellaan tuonut yhteen vanhojen ajoneuvojen harrastajia jo yli 40 vuotta. (Vaasan Veteraaniautoseura 2016)

Juhlavuottaan kesällä 2015 juhlistavan seuran tavoitteena on saada tapahtumastaan valmis video pääasiallisesti YouTube-videopalveluun. Lisäksi seura haluaa videosta muutaman DVD-kopion. Laajalle alueelle sijoittuva Vaasa-Ajo on videokuvauksellisesti haastava työ. Iso tapahtuma-alue vaatii paljon liikkumista alueella ja useita eri kuvauspaikkoja. Seuran toiveena on saada mahdollisimman monta autoa sadoista ajoon osallistuvista videolle. Käytössä on kaksi kappaletta Sonyn HVR-Z1E –videokameraa ja yksi GoPro Hero 3 -toimintakamera. Kuvattu materiaali tullaan jälkikäsittelemään Adobe Premiere -editointiohjelmalla, minkä jälkeen videoon lisätään muutamia Adobe Photoshopilla tehtäviä grafiikkoja. Tekijänoikeusvapaat taustamusiikit etsitään Creative Commons -sivuston kautta. Video ladataan YouTube-videopalveluun sekä toimitetaan toimeksiantajalle DVD:llä, jonka koteloon tehdään kansilehtiset.

Tässä opinnäytetyössä käsitellään laajahkon videoprojektin erilaisten työvaiheiden lisäksi muun muassa onnistumisia, kehityskohteita ja projektin teoriaa sekä sen opetuksia. Koko projektin taustalla on kysymys, onko tällaisen työn toteuttaminen mahdollista alusta loppuun yksin, soveltamalla korkeakoulussa opittua tietoa ja tietoa.

2 VIDEOPROJEKTIN TEORIA

Videoprojektin tuotantoon kuuluu monia vaiheita; esituotanto, tuotanto, jälkituotanto, käsikirjoitus, kuvaus, ääni, lavastus ja levitys. Näillä päävaiheilla on monia pienempiä tai suurempia alavaiheita kuten editointi, aikataulutusta, ennakkotutkimus ja taustatyö. Näkyvin osa koko projektia on kuvaus. (Viikari ym. 2011)

Vaiheista kenties kriittisimpään eli kuvaamiseen liittyy useita eri muuttujia, jotka vaikuttavat otoksen onnistumiseen. Kuvaushetkellä kohde täytyy sommitella oikein tilanteeseen, jotta otos olisi onnistunut. Kohdetta täytyy tutkia eri kuvakulmista, sillä huono tai häiritsevä tausta voi pilata oton. (Flyktman 2010)

Horisontti on tärkeää saada vaakasuoraan ja pystysuorat linjat suoriksi. Kuva näyttää muutoin helposti oudolta tai epäonnistuneelta. Horisontti kannattaa sijoittaa joko ylä- tai alapuolelle otossa, riippuen siitä, kumpaa aluetta haluaa korostaa. (Flyktman 2010)

Video ei herätä katsojan mielenkiintoa, mikäli kaikki otot otetaan esimerkiksi silmien tasolta. On huomattavasti viihdyttävämpää katsoa vaihtelevia perspektiivejä ja kuvakulmia sisältävää videota, kuin videota, jossa näitä elementtejä ei ole. Ottojen etäisyyttä on hyvä vaihdella, jotkut niistä voidaan tehdä todella lähellä kohdetta ja toiset kauempana kohteesta. (Berkeley 2014)

Kuvattaessa erityisesti kaupungeissa on hyvä ottaa huomioon taustääänet, kuten tuuli ja liikenne. Tuuliseen säähän on hyvä varautua mikrofoniin laitettavalla tuulisuojuksella. Sateen sattuessa kuvaajalla täytyy olla varattuna vesitiivis suoja kameralle.

Ottoja kannattaa pitää paikallaan noin 15 sekuntia ennen kuin panoroi, zoomaa tai vaihtaa ottoa kameralla. Tällä tavoin varmistetaan, että editointivaiheessa on tarpeeksi materiaalia, jonka kanssa työskennellä. 15 sekunnin otosta voi tehdä editoinnissa kahden sekunnin oton, mutta kahden sekunnin otosta ei saa 15 sekunnin ottoa. Turhan paljoa zoomausta ja panorointia on kannattavaa välttää.

Näiden metodien jatkuva käyttö vähentää niiden merkitystä ja niihin kyllästyy. (Berkeley 2014)

2.1 Videokameroiden lyhyt historia

Videokameroiden historia juontaa jo 1900-luvulle keksijä Vladimir Zworkyn toimesta. Hän kehitti ensimmäisen täysin elektronisen videokameran vuonna 1923 käyttäen lasista katodisädeputkea, eli niin sanottua ikonoskooppiä, jonka sisällä oleva valoherkkä kuvaelementti muutti pinnalle heijastuneen kuvan elektroniseksi signaaliksi. (Wikipedia 2014)

Tekniikan edistyessä kamerat ovat kehittyneet jääkaapin kokoisista isoista ja kömpelöistä laitteista pienempiin ja käytännöllisempiin malleihin. Modernit kamerat mahtuvat taskuun tai reppuun helposti. (Shapiro 2010)

Nykyään suurin osa videoista kuvataan kännyköillä. Älypuhelimet ovat mahdollistaneet suuren yleisön videokuvaamismahdollisuudet, mutta samalla tehneet varsinaisista videokameroista ja pokkarikameroista monelle turhia. Tästä johtuen kamera- ja videomarkkinat ovat romahtaneet. (Hill 2014; Digitoday 2013)

2.2 Projektin kameratekniikka

Videon kuvaus projektissa on toteutettu kahdella Sonyn HVR-Z1E -kameralla ja yhdellä GoPro Hero 3 -kameralla. Sony HVR-Z1E on Mini DV -kasetille nauhoittava videokamera. Kamera nauhoittaa 16:9-laajakuvaa HDV-kasetille 1080i-laatusena, sekä DV-kasetille 480i-laatusena. Vaasa-Ajoa kuvattaessa käytössä oli Standard definition (SD), eli 480i-laatu. Vaikka HD-tasoinen media tekee tuloaan yleisimmäksi laaduksi, SD-laatu on vielä varsin riittävä taso videoiden kuvaamiseen. Jos monitori, televisio tai videotykki ei ole uusimpia malleja, ei se tue HD:tä. (Sony 2016)

Kuvio 1. Sony HVR-Z1E videokamera (Sony 2016)

GoPro on erittäin tunnettu kameravalmistaja. Valmistaja on erikoistunut pieniin ja kestäviin ”toimintakameroihin”. Niitä käytetään useimmiten ääriurheilulajien, kuten esimerkiksi alamäkipyöräilyn tai laskuvarjohypyn kuvaamiseen, mutta kameraa voi käyttää muihinkin kuvaustarkoituksiin.

Kuvio 2. GoPro Hero 3 ”toimintakamera” (GoPro 2016)

Kamera on pienikokoinen, kestävä, siinä on vesitiivis kotelo ja se on helposti erilaisiin välineisiin kiinnitettävissä. Tästä syystä sitä käytetään ääriurheilussa usein kypärään kiinnitettynä simuloiden urheilijan näkökulmaa. GoPro Hero 3 tallentaa 16:9 kuvasuhteella 1080p-, 720p- ja WGVA-laatuja ja 4:3 kuvasuhteella 960p-laatua. (GoPro 2016)

Kuvio 3. Näkymä GoProsta, joka on asennettu imukuppitelineellä auton katolle. Kuvasta näkyy hyvin kameraan sisäänrakennettu kalansilmäobjektiivi.

2.2.1 Formaattit

Formaatilla tarkoitetaan tiedoston tallennusmuotoa. Erilaisia tallennusmuotoja on runsaasti. Ne vaihtelevat asiayhteyden, laitteiston ja käyttäjän preferenssin mukaan, ja esimerkiksi videon formaatti on erilainen kuin äänen. Työssä käytettävät videokamerat (Sony HVR-Z1E) tallentavat tiettyä formaattia analogisesti Mini DV -kasetin nauhalle, toimintakamera GoPro tallentaa digitaalisesti muistikortille. Usein kameran tallentama formaatti on tiedostokooltaan erittäin suuri.

Tietokoneelle siirtämisen jälkeen videot voidaan muokata pienempään ja tehokkaampaan formaattiin. Videoformaatteja ovat esimerkiksi .MP4, .AVI, .FLV ja .MOV. Formaattit ovat eri IT-alan yhtiöiden valmistamia, ja ne on tehty lähinnä yhtiöiden omia käyttöjärjestelmiä ja tarkoituksia silmällä pitäen.

Videolla käytössä on h.264-formaatti eli toisin sanoen .MP4, joka mahdollistaa lopullisen tiedoston pienemmän koon ja yhteensopivuuden useimmissa tilanteissa. Tämän vuoksi .MP4-formaatti soveltuu erityisen hyvin tiedostojen jakamiseen internetissä ja muuhun yleiseen jakamiseen. Formaatin on kehittänyt Motion Pictures Expert Group, joka asettaa alan standardit digitaaliselle videolle ja

audiolle. (FileInfo 2016) Electronic Frontier Finland – Effi ry. suosittelee, että internetissä levitettävät videot tarjotaan .MP4-muodossa (Sivonen ym.).

Microsoftin .AVI on kehitetty osaksi Video for Windows -teknologiaa, ja se on samalla yksi vanhimmista formaateista. .AVI-formaatti on erittäin ”joustava” formaatti, minkä vuoksi sitä voidaan käyttää sujuvasti erilaisissa käyttöjärjestelmissä. (FileInfo 2016)

Alun perin Macromedian, sittemmin Adoben, kehittämä .FLV-formaatti on käytännössä ainoastaan internetissä jakamiseen suunnattu formaatti. Syy .FLV:n suosioon johtuu pitkälti sen toimivuudesta useimmilla selaimilla Adobe Flash Playeriä käyttäen. (FileInfo 2016)

Applen kehittämä .MOV on yksinomaan Macintosh-käyttöjärjestelmää käyttäville suunnattu formaatti. Siitä huolimatta formaattia käytetään usein internetissä jakamiseen, vaikka tiedostokoot ovat suuria formaatin laadukkaasta tasosta johtuen. (FileInfo 2016)

2.3 Tavoitteet

Vaasan Veteraaniautoseuran tavoitteena oli dokumentoida järjestämänsä tapahtuma. Seura halusi Vaasa-Ajo -tapahtumastaan valmiin videon Youtube-sivustolle ja DVD:lle katsottavaksi. Toimeksiantajan toiveet videota koskien olivat yksinkertaiset; seura halusi ikuistaa mahdollisimman monta osallistujaa ajoneuvoineen videolle. Tätä toivetta lukuun ottamatta toimeksiantaja antoi melko vapaat kädet projektin toteuttamiselle.

Tämän opinnäytetyön tekijällä oli tavoitteena suorittaa annettu projekti yksin alusta loppuun, soveltaen ammattikorkeakoulusta saatuja tietoja ja taitoja. Tavoitteena oli niin ikään miettiä eri keinoja, joilla pelkkiä ajoneuvoja sisältävään videoon saataisiin vaihtelevuutta. Päämääränä oli myös taata toimeksiantajan tyytyväisyys työhön ja tehdä korkeakoulussa opittujen taitojen, käytettävissä olleen kaluston ja editointiohjelmiston avulla onnistunut video tapahtumasta.

2.4 Toimeksiantaja

Työn toimeksiantajana on Vaasan Veteraaniautoseura – Vasa Veteranbilsällskap ry. Seuran kotipaikka on Vaasa ja toimialueena Vaasa ympäristöineen. Seuran tavoitteena on edistää historiallisesti arvokkaiden moottoriajoneuvojen säilyttämistä ja entistämistä, koota yhteen toimialueen harrastajat ja kehittää seuran tarkoituksella edistävää toimintaa omalla toimialueellaan. Veteraaniautoseura ylläpitää Vaasassa automuseota itse kunnostamassaan rakennuksessa, tavoitteenaan tallentaa vaasalaista ja suomalaista ajoneuvohistoriaa. Seura on toiminut Vaasan alueella yli 40 vuotta muutamissa eri toimitiloissa. (Vaasan Veteraaniautoseura 2016)

Seura halusi järjestämästään Vaasa-Ajo 2015 -tapahtumasta videodokumentin lähinnä Youtube-sivustolle, tämän lisäksi seura toivoi saavansa muutamia DVD-kopioita videosta. Toimeksianto tuli Vaasan ammattikorkeakoulun välittämänä.

3 TOTEUTUS

Työn toteutusvaiheeseen kuuluivat sen suurimmat ja näkyvimvät vaiheet, kuten esimerkiksi kuvaaminen ja materiaalin editointi. Edellä mainitut vaiheet vaikuttavat eniten myös onnistuneen lopputuloksen toteutumiseen. Perusteellinen suunnittelu edesauttaa näiden vaiheiden onnistumista. Projektin suunnittelussa keskityttiin kuvauspäivän läpiviemiseen sekä kuvauspaikkoihin ja toimeksiantajalta saatujen dokumenttien tutustumiseen.

Työn toteutuksessa käytettiin muutamia valikoituja ohjelmistoja ja korkeakoululta lainattuja kameroita. Projektin kamerat olivat kaksi Sony HVR-Z1E -videokameraa ja yksi GoPro Hero 3 -toimintakamera. Editointiin käytettiin Adobe Premiereä ja grafiikkoihin Adobe Photoshopia. Videon spiikin äänitykset ja äänen editoinnit tehtiin Audacity-ohjelmalla. Syy kyseisten ohjelmien valitsemiseen oli niistä hankittu aiempi kokemus korkeakoulun opetuksen yhteydessä. Ilmaisohjelma Audacitystä oli aikaisempaa kokemusta projektin toteuttajan musiikkiharrastuksen kautta.

3.1 Suunnittelu

Suunnittelu aloitettiin tutkimalla kuvauspaikkoja, tutustumalla Veteraaniautoseuran toimittamiin dokumentteihin, ajoreittiin ja osallistujalistaan sekä keskustelemalla toimeksiantajan kanssa seuran toiveista videota koskien. Selkeänä toiveena toimeksiantajalla oli saada mahdollisimman paljon eri osallistujia eli ajoneuvoja videolle. Toiveen toteuttamiseksi luotiin toimiva suunnitelma. Ajatuksena oli lähteä lähtöalueelta ensimmäisten autojen mukana ja kulkea reitti ”jättäytymällä jälkeen” siten, että autot kulkevat kuvaajaa nopeammin reitillä. Jättäytyminen siksi, että välttyttäisiin samojen autojen kuvaamiselta. Aina kun jokin auto oli kuvattu, vedettiin sen osallistujanumero yli osallistujalistalta. Alkuvaiheessa pyrittiin kuvaamaan autoja, joiden osallistujanumero on pieni. Letkasta jättäytymällä osallistujanumerot vähitellen kasvavat, ja ihanteellisessa tilanteessa edettäisiin osallistujalistalla pienimmästä osallistujanumerosta suurimpaan.

Tavoitteena oli saada videolle vaihtelevuutta ja dynamiikkaa. Tämä suunniteltiin toteutettavaksi pääasiallisesti käyttämällä erilaisia kuvakulmia ja kuvaustyylejä. Reitti käytiin läpi muutama päivä ennen tapahtumaa, tarkastellen mahdollisia kuvauspaikkoja ja kuvakulmia. Ajatuksena oli hyödyntää kaupungissa olevia rakennuksia ja maisemia sekoitettuna erilaisiin ottoihin dynaamisuuden saavuttamiseksi. Ajoreitillä oli eri rasteja, joissa autot pysähtyivät suorittamaan erinäisiä tehtäviä. Myös nämä paikat huomioitiin kuvauspaikkojen suunnittelussa.

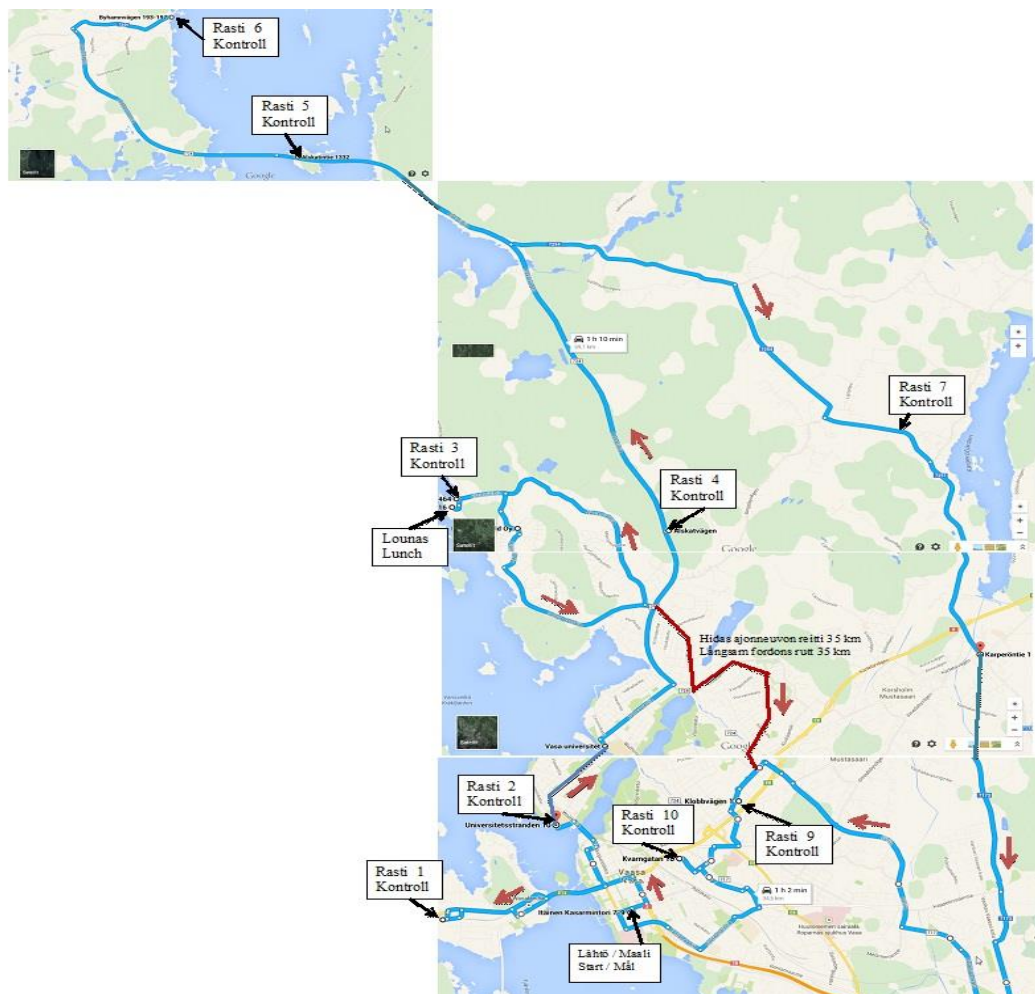
Kuvio 4. Esimerkki kuvakulmasta. Punainen pallo vasemmanpuoleisessa kuvassa edustaa kuvaajaa rappusilla kuvaamassa viivan osoittamaa risteysaluetta. Oikealla kameran näkymä risteysalueelle.

Suunnitelmiin kuului, että yksi kameroista (Sony HVR-Z1E) jäisi lähtöalueelle miehittämättömäksi (staattiseksi) kuvaamaan autojen lähtemistä. Toinen kameroista (Sony HVR-Z1E) otettaisiin mukaan reitille ennalta valituille kuvauspaikoille. Kolmas kamera (GoPro Hero 3) asetettaisiin lähtöalueella ennalta määrätyn auton katolle imukuppitelineellä. Tarkoituksena oli vaihtaa GoProhon uusi akku ja siirtää se toiseen autoon lounaspaikalla Västervikissä. Tällä tavoin saataisiin vaihtelua ja maksimoitaisiin reitiltä saatu videomateriaali.

3.1.1 Tapahtuma-alue

Vaasa-Ajon tapahtuma-alue sijoittui Vaasan kaupunkiin ja sitä ympäröiviin alueisiin. Reitti kulki Vaasan keskustasta Vaskiluotoon ja sieltä Västervikiin. Västervikistä matka jatkui naapurikunta Mustasaareen. Sieltä ylitettiin Raippaluodon silta ja jatkettiin matkaa Raippaluodon kylään, jossa

ympärikäännöspaikkana toimi meren rannassa sijaitsevan Café Arkenin piha. Rannasta käännyttiin takaisin päin samaa tietä ajaen, Karperön kylän kautta aina Vanhassa Vaasassa sijaitsevalle raatihuoneelle asti. Raatihuoneelta reitti jatkui Kivihakaan ja sieltä takaisin lähtöalueelle, joka toimi myös maalina. Reitti oli yhteensä noin 70 kilometrin pituinen. Todella vanhat autot ajoivat muunnellun, noin 35 kilometrin pituisen reitin.

Kuvio 5. Toimitettu kartta tapahtuman ajoreitistä. Rasti 8 kuvan alalaidan ulkopuolella.

Tapahtuma-alueeseen sisältyi niin kaupunki-, meri- kuin maaseutumaisemiakin. Reitti kulki Vaasan tunnetuimpien nähtävyyksien kautta sekä alueilla, jotka jäävät kenties vähemmälle huomiolle, kuten esimerkiksi Karperön kylää ympäröivällä maaseudulla.

3.2 Kuvauspäivä

Kuvauspäivän aamu alkoi tapahtuman lähtöalueelle siirtymisellä. Sää oli aamulla hieman sateinen, joten mukaan pakatut sääsuojat tulivat tarpeeseen. Lähtöalueella ensimmäisenä asennettiin GoPro ennalta määrättyyn autoon. GoPro kiinnitettiin auton naarmuuntumisen estämiseksi auton katolle imukupeilla toimivalla jalustalla. GoPro-kamera oli sille tarkoitettussa vesitiiviissä kotelossa. Lähtöalueella kuvattiin jonkin verran vapaalla kädellä parkissa olevia autoja ja staattinen lähtöalueen kamera asennettiin paikalleen. Aikomuksena oli jättää staattinen kamera miehittämättömäksi kuvaamaan lähtöä paikalleen. Tilanteessa tulimme ohjaajan kanssa kuitenkin siihen johtopäätökseen, että hän jää operoimaan lähtöalueen kameraa. Yleisöä oli paikalla runsaasti, eikä tuntunut järkevältä jättää kameraa lähtöalueelle yksin.

Siirtymiset rastien väleillä hoituivat autolla. Auto pysäköitiin tiensivuun aina kuvaamisen ajaksi. Eri kuvauspaikkojen otot alkupäässä pyrittiin pitämään melko lyhyinä, jottei veteraaniautoletka etenisi liian nopeasti, jolloin autoja jäisi kuvaamatta. Tämä kuitenkin epäonnistui hieman. Otot pidettiin lyhyinä, mutta letka liikkuikin samaa tahtia kuvaajan kanssa. Kuvauspaikalta siirryttiin toiselle ja kun kamera oli asetettu paikoilleen, tulivat juuri edellisellä paikalla kuvatut autot jälleen kameralle. Monessa alkupään kuvauspaikassa kameralle päätyi useaan kertaan samoja autoja.

Sää muuttui aurinkoiseksi lounaspaikalla Västervikissä (Strömsö), jossa pidettiin pidempi tauko. Tauko pidettiin, jotta letka etenisi pidemmälle. Täten välttyttäisiin edellä mainitulta ongelmalta. Lounaspaikalle suunniteltu GoPron akun vaihtaminen täyteen ja kameran sijoittaminen uuteen autoon epäonnistui. Auto, jossa kamera oli telineineen asennettuna, oli joko jo poistunut tai se ei ollut vielä saapunut lainkaan paikalle. Pitkästä paikallaoloajasta huolimatta autoa, jossa GoPro oli, ei näkynyt ja vaihto jäi tekemättä.

Ensimmäisellä kuvauspaikalla Strömsön jälkeen selvisi, että letka kulki edelleen samaa vauhtia kuvaajan kanssa. Suunnilleen reitin puolessavälissä, ympärikiääntöpaikalla kuudennella rastilla (Café Arken), oli pidempi kuvaussessio.

Paikka oli hyvä kuvaamisen kannalta ja paikalla oli paljon autoja kuvattavana. Tarkoituksena oli myös jättäytyä letkasta edelleen, jotta saataisiin lisää uusia osallistujia nauhalle. Tällä kertaa se onnistui ja alkutaipaleella ollut ongelma katosi.

Kuvauspäivä sujui melko sujuvasti tämän jälkeen, kunnes kahdeksannella rastilla (Raatihuone) ilmeni, että letka oli joko edennyt liian nopeasti tai kuvaaja oli jäänyt liikaa jälkeen. Siten autoja oli jäänyt kuvaamatta. Ottoja seuraavilla kuvauspaikoilla nopeutettiin ja letkaa kirittiin kiinni. Yhdeksännellä rastilla (Kivihaka) kameraan tuli ongelma, eikä kuvaaminen onnistunut noin 20–30 minuuttiin. Nauhalle tuli säröjä, mikä indikoi kasettiosion koneiston likaisuutta. Asia korjattiin ajamalla ns. puhdistuskasetti kameran läpi. Puhdistuskasettia ei heti löytynyt, joten ohjaaja hälytettiin tuomaan sellainen paikalle. Kasetti löytyi kuitenkin lopulta kameran laukusta, täten pieneen ja nopeasti ratkaistavaan ongelmaan hukkui paljon aikaa. Loppureitiltä kuvattu materiaali jäi niukemmaksi, koska suurin osa autoista oli jo maalissa. Viimeiseltä taipaleelta saatiin kuitenkin riittäviä ottoja. Päivä oli hektinen ja ongelmilta ei välttytty, mutta tuntui, että kaseteille tuli hyvin materiaalia, josta editoida.

Kuvauspaikkoja oli päivän aikana noin 20 kappaletta ja materiaalia kertyi koko päiväältä yhteensä noin neljä tuntia. Ajoreittiin etukäteen tutustuminen teki kuvauspaikalta toiseen siirtymisestä sulavaa. Omaan tahtiinsa liikkuneista veteraaniautoista oli erittäin hankalaa pitää kirjaa. Ilmeni tilanteita, jossa autoja tuli kuvauspaikoille jonkin aikaa ensiksi numerojärjestyksessä, ja yhtäkkiä seuraavalla autolla saattoikin olla 50 numeroa isompi osallistujanumero ja sitä seuraavalla 20 numeroa pienempi. Kaikki kuvauspaikat olivat vähintään menetteleviä, joskin joillakin paikoilla maisemat olivat kuvauksellisempia kuin toisilla.

3.2.1 Onnistuneimmat kuvauspaikat

Ikonisin kuvauspaikoista on ehdottomasti Raippaluodon silta. Vaasan todennäköisesti tunnetuin nähtävyys ja samalla Suomen pisin silta toimi kuvauspaikkana hyvin. Sää oli aurinkoinen ja meri tyyni. Kuvauspaikkana toimi sillan korkein keskikohta, mistä panoroitiin merimaisemaa ohi kulkevien veteraaniautojen ohella.

Yliopistonrannassa sijaitsee vanha puuvillatehdas, joka toimii nykyään Vaasan Yliopiston tiloina. Erittäin tyylikkäästi vanhentuneet rakennukset meren rannassa toimivat hyvänä taustana kuvaamiselle. Rannassa oli renkaanpyöritysrasti, josta sai vauhdikkaampaa materiaalia kuin esimerkiksi kysymysrasteilta.

Västervikissä sijaitseva televisiostakin tuttu Strömsö toimi lounaspaikkana. Strömsö lehtevine puineen hienon kartanon edustalla oli onnistunut kuvauspaikka. Vanhat autot oli pysäköity parkkipaikalle ja sen ympäristöön, joten niistä sai hyviä otoksia. Etenkin GoPron kuvamateriaali paikalle saapumisesta oli näyttävää.

Ravintola Arkénilla oli ajotaitorasti, johon autot jonottivat hienosti letkassa päättyen täyskäännöksen tekevään ympärikääntöpaikkaan. Arkén sijaitsee meren rannalla ja sieltä näkyy horisontissa Raippaluodon silta. Arkénilla kuvattiin autojen jonotusta rastille ja suorituksia rastilla. Kuvaustilanteessa saatu idea jättää kamera ympärikääntöpaikalle staattisesti pidemmäksi aikaa oli hyvä, joskin alkuperäinen idea nopeuttaa kohtausta editoinnilla, jolloin autoja menisi ohi nopeammalla tempolla, lopulta poistettiin.

Mustasaassa sijaitseva vanha raatihuone, nykyinen kirkko, sijaitsee erittäin kuvauksellisella paikalla. Rakennus on massiivinen ja sen luo johtaa pitkä ja suora, puiden ja puiston reunustama tie. Paikalta olisi saanut paljon hyvää kuvamateriaalia, mutta pienten teknisten viivytysten takia saapuminen paikalle oli myöhäinen. Jäljellä olevista autoista saatiin kuitenkin riittävä määrä materiaalia. Onnistunein kuvakulma lienee kirkolle johtavan tien päästä kuvattu otos auton kääntyessä tielle ja ajaessa kohti kirkkoa.

Kuvio 6. Kuva edellä mainitusta Mustasaaren vanhasta raatihuoneesta. Itse rakennus näkyy horisontissa tien päässä.

3.2.2 Välttävät kuvauspaikat

Ensimmäinen rastipaikka oli Wasalinen terminaali. Sää oli alkutaipaleesta harmaa ja terminaalialue ei ollut erityisen kuvauksellinen. Ankean ympäristön vuoksi alueella tehtyjä otoksia ei juurikaan voinut parantaa kameratyöskentelyllä. Terminaalissa kuvattiin kysymyrastilla olevia autoja.

Kuvio 7. Wasalinen terminaali GoProsta käsin. Vesisateesta johtuen kameran suojakuoren linssiin jäi kuvassa näkyviä pisaroita.

Gerbyn S-Marketin risteysalueella oli todella paljon muutakin liikennettä veteraaniautojen lisäksi. Suuri osa siellä kuvatusta videosta ei ollut tästä syystä käyttökelpoista. Muutoin paikka olisi saattanut olla siedettävä, sillä sieltä sai melko hyvää ohiajomateriaalia.

Norra Korsholmin (Karperö) koululla oli rasti, jossa oli ongelmanratkontatehtävä. Rasti, jolla on ”pientä” tekemistä, ei ole kuvauksellisesti yhtä mielenkiintoinen, kuten vaikkapa vauhdikkaampi ajotaitorasti. Ympäristö on geneerinen ja siitä oli hankala saada erityisen mielenkiintoisia otoksia. Itse ympäristö jäikin sivuosaan ja paikalta otettiin suhteellisen paljon lähiottoja parkkeeratuista veteraaniautoista.

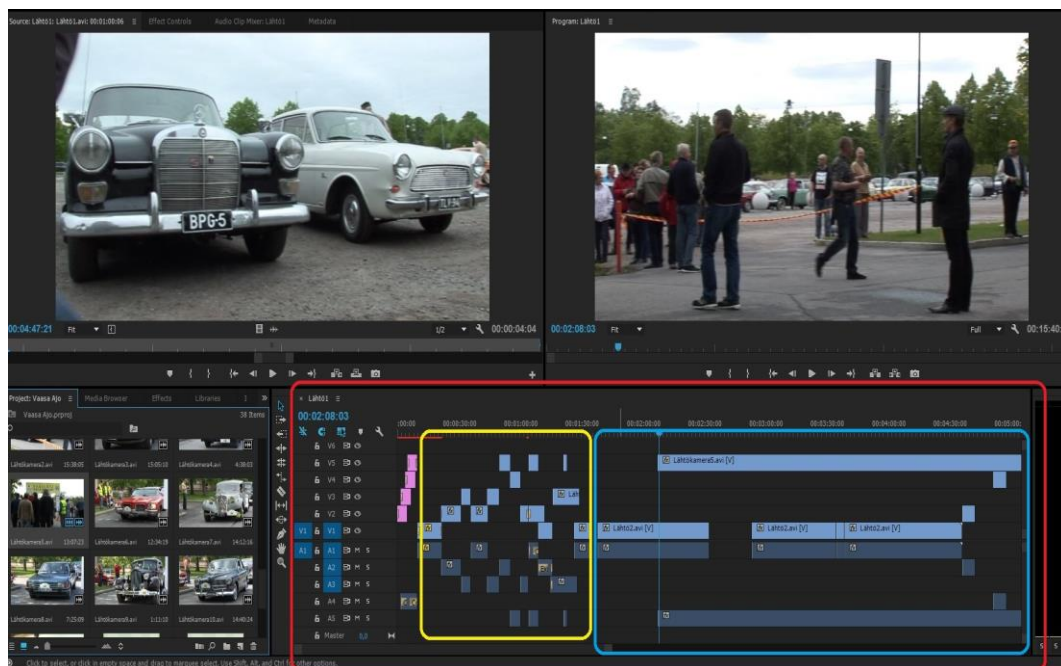
Ristinummen liikenneympyrässä on pyöreä taideteos korotetulla kivisellä alustalla. Kuvauspaikkana se ei ollut onnistunein. Taideteosta ei saanut videolle koko komeudessaan ja liikenneympyrässä ajavat autot näyttävät monessa otossa ajavan liikaa kallellaan. Horisontin suoristamisen kanssa oli erityisen paljon ongelmia ja pyörätieltä kuvatessa ihmiset kulkivat kameran edestä pilaten ottoja.

Kivihaassa Automaan pihalla oli toiseksi viimeinen rasti. Rastin tehtävänä oli kysymyksiin vastaaminen, joka laski kuvauksellista arvoa. Automaan pihassa kameraan tuli tekninen häiriö. Kuvauspäivän ainut tekninen vika, kasettiosion koneiston likaisuus, sattui tälle rastille. Vika saatiin lopulta korjattua, mutta siihen mennessä suurin osa autoista oli jo poistunut paikalta, mistä johtuen videointi alueella jäi vähäiseksi.

3.3 Editointi

Ennen varsinaista Adoben Premiere Pro -ohjelmalla toteutettua editointia oli käytävä läpi koko tapahtumasta kuvattu materiaali parhaiden ottojen löytämiseksi. Kaikki videomateriaali katsottiin läpi Premieressä samalla leikaten jokaisen kuvauspaikan otot omiksi pienemmiksi videoiksi. Lopulta Premierestä löytyi kaikilta kuvauspaikoilta oma erillinen lyhyt video, mikä helpotti varsinaista editointia huomattavasti. Materiaalia oli yhteensä noin 4 tuntia, josta liikkuvan kameran osuus oli tunti ja 17 minuuttia, lähtöpaikalla olleen kameran osuus tunti ja 51 minuuttia ja GoPron osuus tunti ja 24 minuuttia. Liikkuvalla kameralla otettua

videota oli keskimäärin yhdeltä kuvauspaikalta noin 5 minuuttia 30 sekuntia, lyhyimmillään 2 minuuttia ja pisimmillään 8 minuuttia.

Kuvio 8. Adobe Premieren käyttöliittymä.

Kuviossa 8 on näkymä Adobe Premieren käyttöliittymästä. Punaisella merkitty alue on aikajana, johon videomateriaalia edustavat vaaleansiniset pienet palkit asetellaan. Keltaisella alueella olevat palkit ovat kuvauspaikan videosta parhaiksi valikoidut otot, ne on leikattu videosta irti ja aseteltu aikajajalle. Sinisen alueen sisällä olevat pitkät palkit edustavat kukin tietyn kuvauspaikan videota, josta ei ole vielä leikattu parhaita ottoja irti. Leikkaamisen ja asettelun jälkeen sininen alue muistuttaa keltaista. Vaaleanpunaiset palkit alussa edustavat graafisia elementtejä.

Video etenee kronologisesti lähdöstä maaliin, joten video alkaa lähtöalueelta ja päättyy maaliin. Editointi Premieressä aloitetaan siirtämällä lähtöalueen materiaalista leikattu video aikajajalla ensimmäiseksi. Tämän jälkeen siitä valitaan parhaat palat, leikataan ne irti ja asetellaan videon kannalta toimivaksi järjestykseksi. Lähtöalueen jälkeen siirrytään seuraavalle kronologiselle kuvauspaikalle, otetaan materiaalien joukosta kyseisen kuvauspaikan videopätkä katseltavaksi ja valitaan parhaat palat. Ne leikataan irti ja asetellaan jälleen

toimivaan muotoon Premieren aikajanelle. Tällä metodiikalla editoidaan kaikki kuvauspaikat aina maalialueelle saakka. Videon kronologisuutta vahvistetaan yhdistelemällä GoPro -kameran kuvaa ja liikkuvan kameran kuvaa siten, että GoPro -kameran auton liikkuesssa tietyllä alueella, myös muu materiaali on samalta paikalta.

Editointiin yritettiin saada hieman modernia tunnelmaa tekemällä suosittuja nopeutusefektejä. Tällä tarkoitetaan jonkin osion nopeuttamista, jolloin video etenee samoin, kuin kelaasi kasettia pikakelauksella eteenpäin. Ajatuksena oli nopeuttaa vähän tapahtumia sisältäviä tai pitkiä ottoja. Toimeksiantajan toiveena kuitenkin oli nopeutuksien poistaminen. Iäkkäämpi yleisö huomioon ottaen nopeutukset olisivat voineet tuoda rauhattomuutta ja sekalaisuutta lopputulokseen. Hitaampien kohtien annettiin olla rauhallisia. Yksi nopeutus kuitenkin sai jäädä videon alkuun. Muita editoinnin aikana videoon lisättyjä efektejä laitettiin transitioihin, eli siirtymiin ottojen välillä. Joihinkin siirtymiin laitettiin pehmeämpiä transitioita käyttämällä oton lopun pehmeästi häivyttävää työkalua Premieressä, joka tuo uuden oton samalla tavalla edellistä ottoa jatkamaan. Efektiiä yritettiin kuitenkin olla käyttämättä liikaa. Häivytyksiä käytettiin myös taustamusiikin alkamisen ja loppumisen pehmentämiseksi.

3.3.1 Adobe Premiere

Adobe-ohjelmatalon Premiere-ohjelma on aikajanaan pohjautuva videoeditointiohjelma. Premieren nykyinen uudelleen suunniteltu malli julkaistiin vuonna 2003. Alkuperäinen ensimmäinen versio Premierestä julkaistiin vuonna 1991 Mac-tietokoneille. (Wikipedia 2016)

Windows ja OS X -käyttöjärjestelmillä toimiva Premieren kanssa markkinoista kilpailevat muun muassa Applen omalle OS X -käyttöjärjestelmälle luoma Final Cut Pro ja Windows pohjainen Sony Vegas Pro. Ohjelmat ovat kaikki aikajanaa hyväksi käyttävään toimintamalliin pohjautuvia.

3.4 Visuaaliset elementit ja DVD

Visuaaliset elementit, lopputekstejä lukuun ottamatta, tehtiin videolle Adobe Photoshop -ohjelmalla. Grafiikoissa yritettiin sisällyttää tapahtuman mainoslehtisen värimaailma ja teemaa, joka oli kaupungin imagon mukaisesti ”aurinkoinen”. Koko graafinen teema rakennettiin Photoshopissa tehdyn taustan ympärille, jossa oli aurinko ja sen säteet. Valtaväreinä käytettiin keltaisen eri sävyjä ja oranssia. Tekstit tehtiin selkeyden vuoksi isolla fontilla ja tummalla värillä. Vaasa-Ajo DVD:n kannet tehtiin niin ikään Photoshopia käyttäen.

Lopputekstit tehtiin Premieressä, jossa oli valmiiksi tarkoitukseen soveltuva työkalu. Työkalu antaa tekijälle mahdollisuuden kirjoittaa ohjelman elementtiin tekstiä eri riveille. Elementti tiputetaan sen jälkeen aikajanelle haluttuun kohtaan, jossa se automaattisesti pyörii alhaalta ylöspäin elokuvista tuttujen lopputekstien tavoin.

Audion editointi ja spiikin äänitys hoidettiin Audacity-nimisellä ilmaisohjelmalla. Äänityksessä käytettiin kädessä pidettävää ja tietokoneen usb-porttiin sopivaa mikrofonia.

3.4.1 Adobe Photoshop

Adobe Systemsin kehittämä Photoshop on markkinoiden johtava kuvankäsittelyohjelma. Ensimmäinen versio Photoshopista julkaistiin vuonna 1990 eksklusiivisesti Macintosh-tietokoneille. Ohjelman kehittäminen alkoi vuonna 1987 kahden amerikkalaisen veljeksien, Thomas ja John Knollin toimesta. He esittivät ohjelmansa Adobelle ja Applelle onnistuneesti. Adobe osti lisenssin ohjelman jakamiselle vuonna 1988 ja vuonna 1990 Photoshop 1.0 julkaistiin.

Nykyään Photoshop on erittäin tunnettu ohjelma ja alan standardi. Se on nykyään jopa niin dominoivassa asemassa, että kuvanmuokkaus-sanana vastineena käytetään arkipäiväisesti sanaa ”photoshoppaus”. Nykypäivän Photoshopilla materiaalia voi käsitellä monissa eri väritiloissa ja useissa eri kerroksissa. (Wikipedia 2016)

3.4.2 .PSD

Photoshopilla on erittäin laaja tuki erilaisille tiedostomuodoille. Sen oma tiedostomuoto on .PSD eli ”Photoshop document”. Se tukee kaikkia ohjelman ominaisuuksia ja tallentaa kaikki Photoshopissa tehdyt muokkaukset. Ohjelman tunnettavuuden ansioista tämä tiedostomuoto on erittäin tuettu, ei ainoastaan Adobe’n tuoteperheessä, vaan jopa useimmissa kilpailevissa ohjelmistoissa. (FileInfo 2016)

Kuvio 9. Esimerkki Photoshopissa tehdystä graafisesta elementistä.

Adobe’n ohjelmien välillä tiedostojen yhteensopivuus on loistava. Vaasa-Ajo -videota tehdessä yhteensopivuus huomattiin erittäin toimivaksi ominaisuudeksi. Yhteensopivuus mahdollisti suoraan grafiikoiden drag-n-droppaamisen Adobe Premieriin. Photoshopista Premieriin tiputettua tiedostoa pystyy muokkaamaan reaaliajassa Photoshopissa, kunhan vain tallentaa muokatun tiedoston vanhan tiedoston päälle. Ominaisuus huomattiin erittäin käteväksi projektia työstäessä.

3.4.3 Valokuvat ja DVD

Videossa käytetyt valokuvat asuajoneuvokilpailuun osallistuneista henkilöistä toimitettiin toimeksiantajan puolesta. Niitä käytettiin videon lopussa asuajoneuvokilpailijoiden sijoituksia näytettäessä ja DVD:n kansien takalehdessä. Valokuvat upotettiin Photoshopilla tehtyihin grafiikkoihin. Valokuvat toimivat pääasiassa hyvin, mutta pystysuunnassa otettuja kuvia oli hieman vaikeaa upottaa valmiiksi tehtyyn pohjaan.

Kuvio 10. Vaasa-Ajo 2015 -DVD:n koteloon tulostetut kansilehtiset.

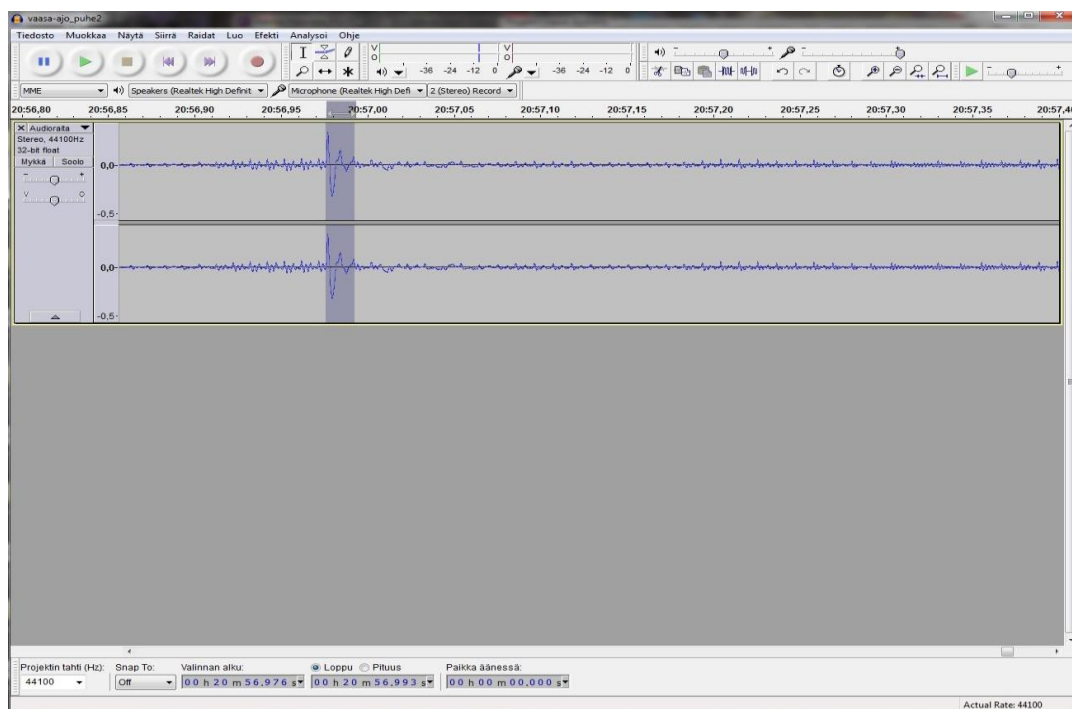
Vaasa-Ajo 2015 DVD:n kannet tehtiin Photoshopilla käyttäen DVD:lle suoraan suunnattuja mittoja. Kannet suunniteltiin ja toteutettiin noudattaen tapahtuman yleistä värimaailmaa. Etupuolella kansissa on Vaasa-Ajo -tapahtuman lentolehti-mainos, kun taas takapuolella on muutama kuva tapahtumasta sekä pieni informatiivinen teksti sekä suomeksi että ruotsiksi. Takakanteen laitettiin myös Vaasa-Ajon järjestäneen Vaasan Veteraaniautoseuran logo ja taustalle häivytettiin kuva lähtöalueelta.

3.4.4 Spiikki

Spiikkejä tekemään saapui Kalle Lanamäki Vaasan Veteraaniautoseurasta. Lanamäen kanssa keskusteltiin, selostetaanko videota vai kerrotaanko yleisesti tarinaa ajoista ja seurasta. Lanamäelle tuntui luontevammalta kertoa ajoista ja seurasta kuin selostaa videota, joten päädyimme valitsemaan toimintametodiksi vapaamuotoisen tarinankerronnan. Hän kertoili paljon tarinoita seuran toiminnasta vuosien varrelta, kohokohdista Vaasan Veteraaniautoseuralle ja kiitti eri tahoja tapahtuman saamisesta Vaasaan. Spiikit nauhoitettiin opinnäytetyön tekijän kotona ilmaisella Audacity-ohjelmalla. Mikrofonina toimi kädessä pidettävä usb-mikrofoni. Mikkiä testailtiin ennen spiikkien nauhoitusta ja se tuntui laadullisesti toimivalta ratkaisulta.

Äänitykset saatiin nauhoitettua valmiiksi noin tunnissa. Lanamäki oli hyvä spiikkaaja. Jälkeenpäin ääntä tarkistellessa ilmeni kuitenkin muutamia huomaamatta jääneitä ongelmia mikrofonin valinnasta johtuen. Koska mikrofoni oli kädessä pidettävää mallia, otti se häiriötekijöitä. Häiriöt kuuluvat nauhalla naksahduksina, kolahduksina tai narinana. Häiriöt johtuivat siitä, ettei mikrofoni ollut täysin paikallaan. On inhimillistä, että ihminen huomaamattaankin liikkuu

vähän puhuessaan. Näitä ongelmakohtia joutui manuaalisesti poistamaan äänitiedostoista.

Kuvio 11. Kuvassa Audacityn käyttöliittymä. Edellä mainittu ongelmakohta tummennetulla alueella. ”Naksahdukset” näkyvät ääniaalloissa selvänä laajana käyränä.

Audacity on helppokäyttöinen ja ilmainen ohjelma äänittämiseen ja äänen editointiin. Ohjelma toimii Windows-, Mac OS X- ja GNU/Linux -käyttöjärjestelmissä sekä muutamassa muussa käyttöjärjestelmässä. Se on käännetty usealle kielelle, myös suomeksi. Audacity on ns. vapaan lähdekoodin ohjelma. Tämä tarkoittaa sitä, että ohjelman koodi on julkaistu yleiseen käyttöön ja sitä saa muokata. (Audacity 2016)

3.4.5 Musiikki

Musiikista käytiin keskustelua toimeksiantajan kanssa ja päädyimme 50-, 60-, 70-lukujen tyyliin, melko rauhalliseen taustamusiikkiin. Tyyli sopisi siten hyvin yhteen myös usein samoilta vuosikymmeniltä olevien autojen kanssa. Videolle valikoitui 11 tekijänoikeussuojavapaata kappaletta. Kappaleet ovat pääosin jazzia

tai bluesia, mutta myös muutamia kevyen rockin kappaleita, yksi surf rock -kappale ja elokuvan soundtrackin tyylistä musiikkia löytyy videolta.

Musiikkeja aseteltiin videon aikajanelle siten, että vaihtelua tulisi sopivasti kappaleiden välillä ja ne sopisivat tilanteeseen mahdollisimman hyvin. Kaikki musiikit haettiin Creative Commons -sivuston kautta. Näin varmistettiin musiikin tekijänoikeusvapaus.

3.5 Tekijänoikeussuoja

”Sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen, olkoonpa se kaunokirjallinen tahi selittävä kirjallinen tai suullinen esitys, sävellystai näyttämöteos, elokuvateos, valokuvateos tai muu kuvataiteen teos, rakennustaiteen, taidekäsityön tai taideteollisuuden tuote taikka ilmetköönpä se muulla tavalla.” (Finlex 2015)

Tekijänoikeuden alku yhdistetään tavallisesti kirjapainotaidon keksimiseen 1400-luvulla. Kirjapainotaito mahdollisti kirjallisten teosten massatuotannon. Kirjan painamiseen liittyi riski, että joku toinen ryhtyy harjoittamaan samaa toimintaa, minkä vuoksi painajille alettiin myöntää erioikeuksia harjoittaa painotoimintaa. (Kontkanen 2006)

Nykyään tekijänoikeuslain sääntelyt tulevat kansainvälisistä sopimuksista. Tärkeimpiä näistä ovat yleissopimukset, joita hallinnoi Maailman henkisen omaisuuden järjestö WIPO (World Intellectual Property Organization). Teoksen tekijä voi myös luokitella työlleen Creative Commons -tekijänoikeussuojalisenssin, jolloin hänen työtään saa käyttää vapaammin. (Wikipedia 2016)

3.5.1 Creative Commons

Creative Commons on lisenssi, joka mahdollistaa muutoin tekijänoikeussuojatun materiaalin jakamisen ja etenkin käyttämisen. Sitä käytetään, kun materiaalin tekijä haluaa antaa muille ihmisille oikeuden jakaa, käyttää tai muokata omaa työtään. Lisenssi antaa tekijälle oikeuden valita, miten hän haluaa työtään suojata. Hän voi esimerkiksi valita, että työtä saa käyttää, mutta sitä ei saa muokata mitenkään.

(Creative Commons 2016) Tässä työssä käytettiin Creative Commons -lisensoitua musiikkia.

4 TAVOITTEIDEN TÄYTTYMINEN

Työn toimeksiantajalla, Vaasan Veteraaniautoseuralla, oli tavoitteena saada valmis video muistoksi järjestämästään Vaasa-Ajo 2015 -tapahtumasta Youtube-sivustolle ladattuna sekä fyysisesti muutamalla DVD:llä. Seuran toiveena oli saada mahdollisimman paljon tapahtuman osallistujia ja heidän ajoneuvojaan videolle.

Opinnäytetyön tekijän tavoite oli suoriutua videoprojektista yksin, soveltaen opittuja taitoa ammattikorkeakoulun kursseilta. Henkilökohtaisena päämääränä oli keksiä keinoja videon dynaamisuudelle, kun kohteena oli pelkästään ajoneuvot. Päämääräksi asetettiin niin ikään toimeksiantajan tyytyväisyys lopulliseen tuotokseen.

Video valmistui ja se toimitettiin Vaasan Veteraaniautoseuralle DVD:nä ja Youtube-sivustolle ladattuna, kuten oli pyydetty. Toimeksiantajan palautteen mukaan video täytti sille asetetut odotukset, ehkä hieman jopa ylittäen ne. Kiitosta tuli siitä, että videolla oli paljon eri osallistujia ja heidän autojaan sekä mukavan vaihtelevia

kuvakulmia.

Kuvio 12. Lopullinen Vaasa-Ajo 2015 -DVD kansineen.

Tekijän asettama tavoite suoriutua yksin projektista soveltaen oppimaansa taitoa täyttyi. Koko laaja projekti päättyi, kun työ luovutettiin toimeksiantajalle onnistuneesti. Työn lopputuloksesta saatiin opittuja taitoja soveltamalla melko

onnistunut. Videoon saatiin vaihtelevia kuvauspaikkoja ja kuvakulmia, vaikka aluksi tätä pidettiin haastavana. Päämääränä oli täyttää toimeksiantajan vaatimukset ja taata seuran tyytyväisyys onnistuneella videolla. Toimeksiantajalta tulleet positiiviset kommentit tarkoittanevat päämäärän täyttymistä.

4.1 Onnistumiset

Suurin onnistuminen lienee projektin valmistuminen ja toimeksiantajan tyytyväisyys lopulliseen tuotokseen. Video sai kehuja toimeksiantajalta erilaisten autojen kattavasta määrästä sekä hyvistä kuvakulmista. Nämä olivat kaksi tärkeintä tavoitetta, joita videolle asetettiin. Useilla erilaisilla kuvakulmilla ja kuvauspaikoilla rikottiin videon monotonisuutta ja saatiin siihen lisää eloa. Lista ajoon osallistuvista ajoneuvoista oli tärkeässä roolissa, sillä sen avulla varmistettiin, että videolla saatiin mahdollisimman suuri määrä erilaisia ajoneuvoja. Aivan kaikkia tapahtumaan osallistuneita ajoneuvoja ei videolla esiinny, mutta määrä eri ajoneuvoja on kuitenkin riittävä.

Tärkein asia, jonka tekijä koki projektista saaneensa, oli käytännön kokemus. Ison projektin toteuttaminen alusta loppuun yksin opettaa tekijälleen paljon uusia seikkoja ja keinoja, joita videoinnissa kannattaa ja voi hyödyntää. Tällaisessa projektissa on lopulta paljon erilaisia seikkoja, joita ei välttämättä tule ajatelleeksi ilman kokemustaustaa, kuten minkälainen grafiikka toimii, mikä kuvakulma on hyvä ja miten kohde kannattaa sommitella. On tärkeää esimerkiksi tietää, mikä kuvakulma tai otto toimii ja mikä ei, kun pahimmillaan on vain yksi mahdollisuus tietylle tilanteelle, joka täytyy saada nauhalle.

4.2 Kehityskohdat

Projektia jälkeenpäin tarkastellessa löytää siitä melko ilmiselviä kehityskohtia. Kohdeyleisön huomioiminen on todella tärkeä lähtökohta mille tahansa työlle. Se jäi liiaksi huomioimatta kuvauspäivänä, kun olisi tarvinnut ottaa enemmän rauhallisia otoksia, eikä keskittyä vauhdikkaisiin. Alkuperäinen idea käyttää nykyajan nopeita otoksia sekä editoitaessa nopeuttaa ”hitaita” kohtia hylättiin jo

ensimmäisessä välitapaamisessa toimeksiantajan kanssa. Editoidessa säästää runsaasti aikaa, kun kuvattaessa ottaa tarkoituksenmukaista videomateriaalia.

Mikkitelineen avulla olisi säästynyt suurelta vaivalta spiikkiä työstäessä. Mikkiin tulleita sivuääniä pois editoidessa kului useita tunteja hukkaan. Toinen huomioimatta jäänyt asia oli hengityksestä aiheutuneet äänet. Sijoittamalla mikki hieman puhujan suun viereen tai ottamalla enemmän etäisyyttä ongelmalta olisi välttytty. Myös niin sanottu ”sylkisuoja” olisi mahdollisesti voinut myös auttaa.

Ilman jalustaa kuvattaessa täytyy olla erityisen tarkka. Vapaalla kädellä kuvatut materiaalit toimivat tietyissä tilanteissa, mutta menevät usein helposti pilalle, erityisesti aloittelijan kuvattaessa. Muutamissa tilanteissa vapaalla kädellä otettuja ottoja piti hieman hidastaa tai leikata kesken poikki, sillä ne heiluivat liikaa tai olivat liian lyhyitä. Editoinnissa huomasi, kuinka tärkeää oli ottaa rauhallisia ottoja. Kuvaustilanteessa, etenkin kiireessä, tulee helposti mieleen säästää aikaa kiiruhtamalla, joka johtaa hätiköimiseen. Tätä ei välttämättä huomaa kuvaustilanteen kiireessä, mutta editointivaiheessa hätäily näkyy. Huonot otot vaativat tarkempaa editointia. Ideaalitilanne ei kuitenkaan ole se, että joutuu valitsemaan huonoista ostoista vähiten huonoimman.

Grafiikat tehtiin videolle melko selkeällä ulkoasulla. Ne tekevät sen mitä niiden kuuluukin, mutta esteettisesti ne ovat hieman kankeat. Tekstit ovat turhan suuret ja tausta turhan räiskyvä. Graafiset elementit tuntuvat olevan erityisesti asia, jonka käytännön kokemuksen kautta oppii parhaiten. Aloittelijan voi olla hankala tietää suoralta kädeltä, minkälainen elementti toimii ja minkälainen ei. Harmittamaan jäi myös se fakta, ettei alkuperäisessä lentolehtisessä ollut fonttia löytynyt.

Kommunikaatio eri osapuolten välillä on projektin onnistumisen kannalta merkityksellinen. Tapaamiset videon editointivaiheessa avasivat näkemystä toivotusta lopputuloksesta. Paremmalla kommunikaatiolla, esimerkiksi puhelinnumeroita vaihtamalla, oltaisiin varmasti saatu GoProkin vaihdettua autosta toiseen kuvauspäivänä.

Kaiken kaikkiaan videoprojekti toteutettiin alusta loppuun onnistuneesti soveltamalla opittuja taitoja. Matkalla sinne opittiin rutkasti lisää informaatiota videoinnista ja editoinnista. Sekä toimeksiantaja että tekijä olivat tyytyväisiä lopputulokseen.

LÄHTEET

.AVI File Extension. 2016. FileInfo. Viitattu 25.5.2016.
<http://fileinfo.com/extension/avi>

.FLV File Extension. 2016. FileInfo. Viitattu 25.5.2016. <http://fileinfo.com/extension/flv>

.MOV File Extension. 2016. FileInfo. Viitattu 25.5.2016.
<http://fileinfo.com/extension/mov>

.MP4 File Extension. 2016. FileInfo. Viitattu 25.5.2016. <http://fileinfo.com/extension/mp4>

.PSD File Extension. 2016. FileInfo. Viitattu 25.5.2016.
<http://fileinfo.com/extension/psd>

Adobe Photoshop, 2016. Wikipedia. Viitattu 23.5.2016.
https://en.wikipedia.org/wiki/Adobe_Photoshop

Adobe Premiere Pro, 2016. Wikipedia. Viitattu 23.5.2016. https://en.wikipedia.org/wiki/Adobe_Premiere_Pro

About Audacity. 2016. Audacity. Viitattu 24.5.2016. <http://www.audacityteam.org/about/>

Flyktman, R. 2010. Suuri digikuvauksen käsikirja. Readme.fi.

HERO3 Camera FAQs. 2016. GoPro. Viitattu 25.5.2016.
<https://gopro.com/support/articles/hero3-faqs>

Hill, S. 2014. 10 Technologies made obsolete by Android smartphones. Android Authority. Viitattu 24.5.2016. <http://www.androidauthority.com/10-technologies-obsolete-android-smartphones-405956/>

HOW TO UPDATE YOUR HERO3. 2016. Viitattu 25.5.2016.
<https://gopro.com/update/hero3>

HVR-Z1E HDV 1/3" 3CCD Handheld Camcorder. 2016. Sony. Viitattu 24.5.2016. <http://www.sony.co.uk/pro/product/broadcast-products-camcorders-hdv-dvcam/hvr-z1e/specifications/#specifications>

Kameroiden Suomi-näkymät synkät, tablettien huippu nähty. 2013. Digitoday. Viitattu 24.5.2016. <http://www.digitoday.fi/bisnes/2013/12/23/kameroiden-suomi-nakymat-synkat-tablettien-huippu-nahty/201317815/66>

Kontkanen, P. 2006. Tekijänoikeudet yliopistotutkimuksessa ja –opetuksessa. E-THESIS, Helsingin yliopiston digitaaliset opinnäytteet. Viitattu 25.5.2016.
<http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/oik/yksit/vk/kontkanen/tekijano.pdf>

L 22.5.2015/607. Tekijänoikeuslaki. Finlex. Viitattu 24.5.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1961/19610404#L1P2>

Paul, G & Ellen, S & Pamela, R. 2014. Tutorial: Video Techniques. Berkeley.
 Viitattu 23.5.2016.
https://multimedia.journalism.berkeley.edu/tutorials/shooting_tips/

Shapiro, M. 2010. The History of Camcorders. Internet Video Magazine. Viitattu 24.5.2016
http://web.archive.org/web/20121121005852/http://www.internetvideomag.com/Articles-2006/112706_historyofcamcorders.html

Sivonen, H & Puolamäki, K & Tilus, T. 2006. Videotiedostomuodon valinta Internet-käyttöön. Electronic Frontier Finland – Effi ry. Viitattu 24.5.2016.
<https://effi.org/sananvapaus/videotiedostomuoto.html>

Tekijänoikeus, 2016. Wikipedia. Viitattu 23.5.2016.
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Tekij%C3%A4noikeus>

VAASAN VETERAANIAUTOSEURAN TOIMINTA. 2016. Vaasan Veteraaniautoseura ry. Viitattu 24.5.2016.
<http://www.vaasanveteraaniautoseura.fi/seura1.html>

Videokamera, 2014. Wikipedia. Viitattu 23.5.2016.
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Videokamer>

Viikari, T & Raika, A & Laitinen K. 2011. Elokuvantaju. Viitattu 24.5.2016.
<http://elokuvantaju.uiah.fi/oppimateriaali/oppimateriaali.jsp>

What is Creative Commons?. 2016. Creative Commons. Viitattu 25.5.2016
<https://creativecommons.org/about>